

Complexnummer: 454177

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Oranjewoud

Aantal complexonderdelen

14

Monumentnummers van complexonderdelen

454328, 454329, 454330, 454331, 454332, 454333, 454334, 454335, 454336, 454337, 454338, 454339,
454340, 454341

Woonplaats

Oranjewoud

Gemeente

Heerenveen

Provincie

Fryslân

Locatie van het hoofdoject

Lindelaan 1, 8453 JD te Oranjewoud

Complexomschrijving

BUITENPLAATS ORANJEWOUD.

De geschiedenis van de buitenplaats Oranjewoud gaat terug tot in de 17e eeuw. In 1676 kocht Albertine Agnes, Prinses van Oranje, weduwe van de Friese stadhouders Willem Frederik van Nassau, van de familie Sickinga in het Wold een state, die ongeveer ter plekke van de huidige buitenplaats Oranjewoud was gesitueerd.

Een gedeelte van de structuur van de aanleg, die Albertine Agnes kort na 1676 liet aanleggen, is bewaard gebleven. Het rechthoekige grachtenstelsel, dat het voorplein, huis en de grote weide achter het huis omringt, is reeds grotendeels waarneembaar op de Kaart van Schoterland uit 1698 door B. Schotanus. Ook dateren de rechte verhoogde boomsingels langs de gracht aan weerskanten van de lange zijden van de grote weide uit deze tijd, evenals de bastionvormige uitbouw van de gracht en singels aan de noordelijke uiteinden van deze singels, zoals de kaart van Schotanus laat zien.

In het begin van de 18e eeuw, toen na de dood van Albertine Agnes (1696) Oranjewoud was vererfd op haar schoondochter Henriette Amalia van Anhalt-Dessau, weduwe van Hendrik Casimir II, werden diverse verfraaiingen op Oranjewoud tot stand gebracht. Vast is komen te staan dat Daniel Marot nauw betrokken is geweest bij de veranderingen in de aanleg in deze tijd. Het huidige 'grand canal' en zijn spiegelboogvormige aanzet, die aan de zuidzijde op de as van de aanleg zijn gelegen, dateren uit deze periode en zijn vermoedelijk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

door Daniel Marot ontworpen. Een gedeelte van het 'grand canal' was aan het eind van de 17e eeuw reeds aanwezig, zoals op de kaart van Schotanus zichtbaar is. Aan het begin van de 18e eeuw kreeg ook de omgrenzing van de grotendeels nog omgrachte en nog voor een klein deel omsingelde overtuin zijn beloop. Als pendant van het 'grand canal' werd ten zuiden van de overtuin in de as van de tuincompositie een laan (toponiem: Flapsingel) aangelegd, zodat een centrale as ontstond, die ruim 3 kilometer lang is.

De laan staat haaks op de Bieruma Oostingweg en reikt tot de Schoterlandseweg. Het 'grand canal' strekt zich uit tot het punt waar het via een knik als sloot verder verloopt. Aan de westzijde grenst dit kanaal aan het kadastrale perceel Knijpe nr. B23, zij het dat de houtwal aan de oostzijde van dit perceel tot de historische aanleg behoort. Deze en de houtwal aan de overzijde van het kanaal zijn voor de perspectivische werking van het kanaal in de aanleg van groot belang. Ook de dwarsas, de huidige haaks op de centrale as gesitueerde Lindelaan, kwam waarschijnlijk aan het begin van de 18e eeuw tot stand.

Omstreeks 1830, ongeveer 7 jaar nadat familie De Blocq van Scheltinga de kern van de voormalige stadhoudelijke buitenplaats van S.G.J. Juckema van Burmania baron Rengers (sinds de veiling van het Oranjewoud in 1813 eigenaar) had verworven, werd het huidige classicistische wit gepleisterde huis gebouwd. De voor- en achtergevel werden dwars op de centrale as geprojecteerd, waardoor een hechte compositorische relatie tussen huis en park ontstond. Het huis werd in 1845 aan de oostzijde van een nieuwe vleugel voorzien, die in 1909 werd verlengd. In 1953 werd het huis gerestaureerd.

In 1829, in de tijd van de bouw van het huis, werd ten noordoosten hiervan het wit gepleisterde koetshuis gebouwd, dat in 1877 van een nieuwe vleugel werd voorzien. De huidige T-vormige plattegrond ontstond in 1947, toen na de herbouw van het koetshuis, dat grotendeels door brand was verwoest, een nieuwe garage werd aangebouwd.

In de tijd van de bouw van het huis, of wellicht eerder, werden aan weerszijden van de Lindelaan ter hoogte van de oprit naar het voorplein en naar de overtuin op de as van de aanleg respectievelijk de bakstenen toegangsbrug en bakstenen dam gebouwd. De huidige smeedijzeren hekken op deze brug en dam werden later in de 19e eeuw geplaatst. In 1849 werd ten noordoosten van het huis het wit gepleisterde koetshuis gebouwd, dat in 1877 van een nieuwe vleugel werd voorzien.

Kort na de bouw van het huis werd in het park en de overtuin een aanleg in landschapsstijl gerealiseerd. De aanleg in het park betrof in feite een reorganisatie van een reeds bestaande aanleg in landschapsstijl, die aan het eind van de 18e eeuw door de architect P.W. Schonck was ontworpen. Centraal in het parkgedeelte achter het huis ligt een grote weide, waarop waarschijnlijk reeds in de 19e eeuw een hertekamp werd aangelegd en waarvan de contouren wel met die van de provincie Friesland in verband worden gebracht. De huidige landschappelijke structuur van dit gedeelte kwam voorts tot stand door de aanplant van diverse solitaire en boomgroepen en door de aanleg van een slingerdijk, die ontspringt vanuit de spiegelboogvormige vijver aan de zuidzijde van het 'grand canal'. Wellicht werd in deze tijd reeds de monumentale 19e-eeuwse vaas aan de ZW-zijde van de hertekamp geplaatst. Aan de zuidzijde van het huis werd een cirkelvormige oprit aangelegd en werd de gracht aan de ZW-zijde, ter hoogte van de Lindelaan, tot een vijver in landschapsstijl met eilandje vergraven. Op het eilandje werd in de 19e eeuw een ornamenteel eendehok geplaatst. Ook het weiland ten westen van deze waterpartij (toponiem: De Brink) werd onderdeel van de aanleg in landschapsstijl; de contouren van het weiland werden glooiend gemaakt door de aanplant van een eikelaan met slingerend verloop aan de westzijde en door de heraanleg van de aan de zuidzijde aangrenzende De Blocq van Scheltingalaan tot een slingerlaan.

Op de kaart van het Oranjewoud uit 1813 door C. Boling is te zien, dat deze laan in dit jaar nog een recht verloop had. Deze eikelaan aan de westzijde van het weiland De Brink en de De Blocq van Scheltingalaan vormen aan deze zijde van Oranjewoud de grens van de historische aanleg. De eikelaan, waarvan de aanzet haaks op de De Blocq van Scheltingalaan is aangelegd, voert in curven in

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

noordelijke richting en eindigt even voorbij het beginpunt van het 'grand canal' bij het weiland, dat op het kadastrale perceel Knijpe nr. B23 is gelegen. De zuidzijde van dit weiland geeft op deze hoogte de grens van de historische aanleg van Oranjewoud aan. Even ten zuidwesten van het eindpunt van deze laan is de voormalige 18e-eeuwse moestuin van Oranjewoud gelegen, waarvan de omgrenzing door een thans in ruineuze staat verkerende muur wordt aangeduid. De west- en noordmuur geven de grens van de historische aanleg van de buitenplaats aan deze zijden aan.

Omstreeks 1850 werd over de waterloop aan de NW-zijde van de hertekamp een rondboogbrug geplaatst, waarvan de lage rustieke smeedijzeren balustrade bewaard is gebleven. De zogenaamde "Chinese toren", die op het noordwestelijke bastion staat opgesteld, werd vermoedelijk hier geplaatst in de tijd dat Oranjewoud werd bewoond door Charles Louis Adrien Juste graaf van Limburg Stirum (1877-1931). Toen werd ook een gedeelte van de begraafplaats van dierbare overleden honden van de bewoners van de buitenplaats op een talud aan de ZO-zijde van de spiegelboogvormige vijver aangelegd. De laatste van de 12 stenen werd in 1949 geplaatst.

De aanleg in landschapsstijl van de overtuin werd waarschijnlijk door de tuinarchitect Lucas Pieters Roodbaard ontworpen. Met name de sterke talud-vorming, het verloop van slingerpaden en van de oevers van de vijverpartij in landschapsstijl in het zuidelijke deel van de overtuin vertonen in stilistisch opzicht een grote verwantschap met andere ontwerpen van deze tuinarchitect. Op de centrale as werd aan de zuidzijde op de alhier aanwezige heuvel het huidige ornamentele tuinprieel opgesteld, dat als 'point de vue' in de aanleg een belangrijke rol vervult. De in curven verlopende bakstenen muren in de NW- en NO-hoek van de overtuin dateren mogelijk uit dezelfde tijd; de druivenkas, die zich aan de oostzijde van de NW-muur bevindt, is wellicht van oudere datum. Beide muren hebben waarschijnlijk gedeeltelijk nutstuinen omgeven. In de tweede helft van de 19e eeuw werd ten zuiden van de noordwestelijke muur een tweede bakstenen muur gebouwd, die eveneens in curven verloopt. De functie van laatstgenoemde muur is onduidelijk. De aanleg in landschapsstijl van de noordelijke helft van de overtuin is door veranderingen en diverse aanplantingen van na de Tweede Wereldoorlog hier en daar nogal diffuus geworden.

Als zodanig wordt de historische buitenplaats aan de oostzijde door de Domineesingel begrensd en door zijn verlengde, de Van Limburg Stirumweg, tot het punt waar deze weg in NW-richting afbuigt. Op dit punt vervolgt de oostgrens zich via de laan, die in het verlengde ligt van de Van Limburg Stirumweg en reikt tot het niveau van het noordeinde van het kadastrale perceel Mildam nr. A1927. Het terrein tussen deze laan en het 'grand canal' is voor de historische aanleg als groenzone van belang. Aan de zuidzijde wordt de historische aanleg door de Bieruma Oostingweg gemarkeerd. De Albertine Agnesweg vormt de westgrens van de historische aanleg ter hoogte van de overtuin, tot het punt waar deze weg zich in zuidwestelijke richting afbuigt. De westoever van de gracht van de overtuin en het verlengde van deze oever geeft vanaf dit punt tot de Bieruma Oostingweg de grens van de historische aanleg aan.

De historische buitenplaats Oranjewoud bestaat uit 14 samenstellende onderdelen.

De historische buitenplaats Oranjewoud is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege:

- de historische tuin- en parkaanleg van de voormalige Friese stadhoudelijke buitenplaats, waarvan de barokke structuur van de rechthoekig omgrachte en omsingelde tuin en overtuin met centrale as van ruim 3 kilometer en dwarsas uit ca. 1700 grotendeels bewaard is gebleven;
- het deels nog uit de 17e eeuw daterende 'grand canal', dat een integraal onderdeel van de barokke structuur van de aanleg vormt en dat tot de oudste in ons land behoort;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- het classicistische hoofdgebouw uit ca. 1830 met enkele toevoegingen uit latere tijd, dat gaaf bewaard is gebleven en als hoofdmotief in de aanleg een centrale plaats inneemt;
- de parkaanleg in landschapsstijl uit de eerste helft van de 19e eeuw, die grotendeels binnen de structuur van de baroke aanleg gestalte heeft gekregen en die deels aan Lucas Pieters Roodbaard kan worden toegeschreven;
- het 19e-eeuwse tuinprieel aan het zuidende van de overtuin en de 19e-eeuwse rustieke smeedijzeren balustrade bij de hertekamp, die in de aanleg in landschapsstijl als 'point de vue' een grote ornamentale waarde hebben;
- de zogenaamde "Chinese toren" op het noordwestelijke bastion ten noordwesten van de hertekamp, die als tuinornament in Nederlandse tuinen en parken een zeldzaam verschijnsel is.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 454328

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 april 1994
Kadaster deel/nr	82793/189

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Oranjewoud	Heerenveen	Fryslân

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Knijpe	B			4053

Omschrijving**

HOOFDGEBOUW: classicistisch witgepleisterd hoofdgebouw op rechthoekige grondslag met deels een en deels twee verdiepingen en souterrain. Het huis is in de jaren 1829-1835 naar ontwerp van een onbekend gebleven architect op de hoofdas van de parkaanleg even ten noorden van de Lindelaan tot stand gekomen. Dit oudste gedeelte van het huis bestaat uit een verhoogd middendeel met twee lagere zijvleugels onder een afgeknot met Friese blauwe pannen gedekt schilddak. Omstreeks 1845 werd aan de rechter zijvleugel een nieuwe vleugel gebouwd, waardoor het huis zijn symmetrische opzet verloor. In 1909 werd deze vleugel nogmaals verlengd. De in 1845 en 1909 gebouwde oostelijke vleugel herbergde oorspronkelijk dienstvertrekken.

Tijdens de restauratie van Huis Oranjewoud in 1953 werden verscheidene historiserende elementen aan het gebouw toegevoegd. De dakkapellen aan de voorzijde van het in 1845 en 1909 gebouwde rechter vleugelgedeelte werden met een tympaan bekroond. Het genoemde gedeelte, dat met een afgeknot zadeldak was overkapt, werd van een afgeknot schilddak voorzien en kreeg aan de oostzijde een nieuwe verhoogde ingangspartij met uitgebouwde bordestrap. In deze tijd werd eveneens aan de voorzijde van het huis in de hoek van de oorspronkelijke rechter vleugel en de in 1845 en 1909 aangebouwde vleugel een traptoren gebouwd met een met leien gedekt tentdak. Alhoewel deze aanbouw de asymmetrische opzet van het huis een historiserende waarde verleent, is het trappenhuis, evenals de overige toevoegingen in 1953 aan het huis voor de bescherming van ondergeschikte betekenis.

Voorgevel: centraal aan de zeven venstertraveeën brede gevel van het oudste deel van het huis een vooruitspringend middengedeelte waarvoor een hardstenen bordes van vijf treden. Het bordes is overkapt door een balkon, dat door vier ronde zuilen (met entasis) met Ionische kapitelen wordt gestut. Het balkon is van een balustervormige balustrade voorzien, die aan de voorzijde door vier rechthoekige postamenten in drie vakken worden verdeeld. Op elk der postamenten een laat 19e-eeuwse gietijzeren siervaas.

De gevel van het middengedeelte wordt aan de bovenzijde door een in geprofileerd lijstwerk (met tandlijst) gevat fronton afgesloten. Centraal in het tympaan een halfroond venster met twee roeden, die vanuit het midden van de onderdorpel boogvormig uitzwenken. Ter weerszijden van dit venster in het tympaan twee licht vooruitspringende driehoekige vakken, waarvan de naar elkaar toeliggende zijden de boogvorm van het venster volgen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Op de bel-etage van het middengedeelte drie dubbele enkel-ruits terrasdeuren met half ronde aan het venster in het tympaan identieke bovenlichten, die door een rocaille-ornament worden bekroond. De bovendorpel van de bovenlichten is met een eierlijst versierd. De roeden zijn samengesteld uit een knoppen-vormige lijst. De dubbele terrasdeuren zijn van siernaalden in Lodewijk XVI-stijl voorzien. Op de eerste verdieping van het middengedeelte drie deuren met 8-ruitsindeling. Ter weerszijden van de bordestrap een kwartcirkelvormig souterrainvenster met diefijzer. De linkerzijde van het bordes is door een 10-ruits venster afgesloten. Ter weerszijden van het middengedeelte in de zijvleugels beganegronds twee empire vensters met 8-ruitsindeling. Op de eerste verdieping een door een fronton bekroonde dakkapel met 7-ruits venster, bestaande uit een ensemble van een 2-ruits venster met een aan het venster in het tympaan van het middengedeelte identiek bovenlicht met aansluitend aan weerszijden van het 2-ruits venster een enkel-ruits venster.

Westgevel: vijf traveeen brede gevel met centraal gelegen ingangspartij, die voorafgegaan wordt door een tijdens de restauratie in 1953 aangebrachte trap met bordes. Deurkozijn en kozijn van het bovenlicht van de ingangspartij zijn 19e-eeuws. Ter weerszijden van de ingangspartij twee empire vensters met 8-ruitsindeling. Op souterrain-niveau van links naar rechts drie 2-ruits vensters, een 1-ruits venster en een 2-ruits venster.

Achtergevel: centraal aan de zeven venstertraveeen brede gevel van het oudste gedeelte van het huis (1829-1835) een vooruitspringend middengedeelte met een aan de voorzijde identiek fronton en tympaan. Op souterrain-niveau van het middengedeelte drie vensters met 2-ruitsindeling. Op de bel-etage drie empire vensters met 8-ruitsindeling. Op de eerste verdieping drie empire vensters met 6-ruitsindeling. De vensterindeling van de zijvleugels van dit gedeelte van de achtergevel is identiek aan die van de zijvleugels aan de voorgevel, zij het dat op souterrain-niveau elke vleugel twee vensters met 2-ruitsindeling heeft. De omstreeks 1845 en 1909 aan de oostzijde gebouwde vleugel gaat aan de noordzijde naadloos in de gevel van het oudste gedeelte van het huis over. Beganegronds bevinden zich aan deze zijde van de vleugel vier naast elkaar gelegen 5-ruits vensters. Op de eerste verdieping aan de linker zijde een venster met 6-ruitsindeling en rechts hiervan drie naast elkaar gelegen 4-ruits vensters. De zuidgevel van deze vleugel springt aanzienlijk terug ten aanzien van het oudste deel van het huis aan deze zijde. Op de eerste verdieping zijn vier 6-ruits vensters op regelmatige afstand van elkaar gesitueerd. Op beganegrond-niveau is de vensterindeling onregelmatig. Van links naar rechts een 3-ruits venster, een deur met 4-ruitsindeling, twee paneeldeuren en een deur met 4-ruitsindeling. Aan de rechterzijde van deze gevel bevindt zich een hardstenen gevelsteen met de de volgende uitgebeitelde tekst: "Deze steen is gelegd door Hans Willem de Blocq van Scheltinga Jr. oud 8 jaren 1844".

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Kasteel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 454329

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 april 1994
Kadaster deel/nr 82793/182

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Oranjewoud, Oudeschoot Heerenveen Fryslân

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Knijpe	B			5195
Knijpe	B			5196
Knijpe	B			4053
Knijpe	B			4250
Knijpe	B			4731
Knijpe	B			4732
Knijpe	E			335
Knijpe	E			336
Knijpe	E			537
Knijpe	F			318
Knijpe	F			1021
Mildam	N			144
Mildam	N			146
Knijpe	F			321
Knijpe	B			4410
Knijpe	E			238
Mildam	N			835
Knijpe	E			269
Knijpe	B			8
Knijpe	E			1419
Knijpe	B			4
Knijpe	E			268
Mildam	N			121
Mildam	N			119

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Knijpe	B			6
Knijpe	B			2315
Knijpe	B			4921
Knijpe	B			5
Mildam	N			122
Knijpe	F			1018
Knijpe	B			4238
Knijpe	E			1413
Mildam	N			118
Knijpe	B			9
Knijpe	F			1017
Mildam	N			120
Knijpe	E			233
Mildam	N			151
Mildam	N			834
Mildam	N			836
Mildam	N			150
Knijpe	F			328
Knijpe	F			1019

*Omschrijving***

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG. De geschiedenis van de tuin- en parkaanleg van Oranjewoud gaat terug tot in de 17e eeuw. In 1676 kocht Albertine Agnes, Prinses van Oranje, weduwe van de Friese stadhouder Willem Frederik van Nassau van de familie Sickinga in het Wold een state, die ongeveer ter plekke van de huidige buitenplaats Oranjewoud was gesitueerd. Omstreeks deze tijd is van de aanleg van het Wold bekend, dat er zich een groot hakhoutbos bevond, dat ongeveer de oppervlakte van de buitenplaatsen Oranjewoud en Oranjestein besloeg. In het park van Oranjewoud zijn geen sporen uit deze tijd meer herkenbaar; wel is een gedeelte van de structuur van de aanleg, die Albertine Agnes kort na 1676 - de eerst bekende uitgaven aan het park van Oranjewoud dateren uit 1682 - liet aanleggen bewaard gebleven. Zo is het rechthoekige grachtenstelsel, dat het voorplein, huis en de grote weide achter het huis omringt, reeds waarneembaar op de Kaart van Schoterland uit 1698 door B. Schotanus. Ook dateren de rechte verhoogde boomsingels (beuken en gemengd loofhout, thans 19e- en 20e-eeuws) langs de gracht aan weerskanten van de lange zijden van de grote weide uit deze tijd, evenals de bastionvormige uitbouw van de gracht en singels aan de NW- en NO-hoek van de rechthoekige aanleg, zoals de kaart van Schotanus laat zien.

Van het noordoostelijke bastion, dat in de 19e eeuw werd afgegraven, is het beloop van de omgrenzing bewaard. Als zodanig is de besloten atmosfeer, die de ruimte achter het huis nog steeds heeft, een kwaliteit van de aanleg, die uit de laatste decennia van de 17e

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

eeuw dateert, toen dit gedeelte van het park nog het karakter van een binnentuin had. Op de kaart van Schotanus is voorts het 'grand canal' waarneembaar, dat op de as van de parkaanleg werd uitgegraven. In tegenstelling tot de huidige situatie ontstond het 'grand canal' direct achter het huis en was het nog niet tot het huidige niveau doorgetrokken. Het 'grand canal' op Oranjewoud (toponiem: Prinsenwijk) was in deze tijd een modern motief in Nederlandse tuinen en behoort tot een der oudst bewaard gebleven in het land. Het huidige kanaal werkt nog steeds als contrast met de deels door verhoogde boomsingels omgeven aanleg achter het huis. Deze contrastwerking tussen open en besloten ruimten in de aanleg van tuinen is een stijlmiddel, dat van Franse origine is en dat aan het eind van de 17e eeuw ook in andere Nederlandse tuinen zijn intrede deed (Heemstede, Middachten, Zeist).

In het begin van de 18e eeuw, toen na de dood van Albertine Agnes (1696) Oranjewoud was vererfd op haar schoondochter Henriette Amalia van Anhalt- Dessau, weduwe van Hendrik Casimir II, werden diverse verfraaiingen op Oranjewoud tot stand gebracht. Er is vastgesteld dat Daniel Marot nauw betrokken is geweest bij de veranderingen in de aanleg in deze tijd. In het begin van de 18e eeuw werd het 'grand canal' waarschijnlijk tot zijn huidige niveau verlengd en werd het gedeelte van het kanaal binnen de door boomsingels omsloten aanleg gedempt. Aan de noordzijde op de as werd de gracht spiegelboogvormig uitgegraven, zoals nu nog is te zien. Ook werd toen vermoedelijk de huidige dwarsas aangelegd, de zogenaamde Lindelaan (linden in enkel verband, thans 20e-eeuws) - de oorspronkelijke dwarsas lag ongeveer in het verlengde van de Marijke Muoyweg - en werd de rechthoekige overtuin tot zijn huidige lengte, die tot de Bieruma Oostingweg reikt (beuken en gemengd loofhout, thans 19e- en 20e-eeuws) doorgetrokken en werd deze overtuin van een omgaande gracht en boomsingel voorzien. Met uitzondering van een gedeelte aan de westzijde is deze gracht geheel bewaard gebleven. Van de 18e-eeuwse boomsingel resteert een gedeelte aan de oostzijde (eiken in enkel verband, thans 19e- en 20e-eeuws).

Ten zuiden van de overtuin werd aan het begin van de 18e eeuw op de as een laan aangelegd (toponiem: Flapsingel) zodat een ruim drie kilometer lange hoofd-as ontstond, die het hele Oranjewoud doorsnijdt. Dit gedeelte van de as bestaat nog in zijn geheel (overwegend eiken in enkel verband, thans ca. 1900) en reikt van de Bieruma Oostingweg tot de Schoterlandseweg.

Waarschijnlijk kwam in het begin van de 18e eeuw het gehele formele lanenpatroon tot stand, zoals aangeduid op de Kaart van het Oranjewoud door C. Boling uit 1813, gemaakt ten behoeve van de veiling inkavels van het Oranjewoud in dat jaar. Hierop is ook de laan (eiken en beuken, in enkel en dubbel verband, 18e-, 19e- en 20e-eeuws) zichtbaar, die de oostgrens van de huidige historische buitenplaats - de Domineesingel, de Van Limburg Stirum-weg en de laan, die in het verlengde van laatst gemelde weg ligt - bepaald. Ter hoogte van de overtuin vormt de Albertine Agnesweg (eiken in enkel en dubbel verband, 19e-eeuws) het westelijke pendant van deze laan, althans tot het punt waar deze weg in een knik in zuidwestelijke richting afbuigt.

Het terrein tussen het 'grand canal' en de laan, die in het verlengde ligt van de Van Limburg Stirumweg, is voor de historische aanleg als groenzone van belang. De huidige parkaanleg in landschapsstijl van Oranjewoud kwam in grote trekken in de jaren '30 van de 19e eeuw tot stand, in dezelfde tijd waarin de toenmalige eigenaar Hans Willem de Blocq van Scheltinga het huidige huis liet bouwen. Op stilistische gronden kan de aanleg van de overtuin aan de tuinarchitect Lucas Pieters Roodbaard worden toegeschreven.

In verband met het ontwerp voor het gedeelte van het park in landschapsstijl rond en ten noorden van het huis is wel de naam van Johann Nicolaas Heinrich Meijer genoemd, die als tuinman in dienst was van Van Scheltinga. In dit deel van het park van Oranjewoud, dat weinig stilistische overeenkomsten met de parken van Roodbaard vertoont, diende een reeds bestaande door P.W. Schonck aan het eind van de 18e eeuw gerealiseerde parkaanleg in landschapsstijl als uitgangspunt. Een aantal paden van het door Schonck ontworpen vrij kleinschalige padenpatroon werd opgeheven en deels verlegd, zodat het huidige wijdmazige padenpatroon, de

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

slingerende waterloop en de grote weide in landschapsstijl ontstonden. De onregelmatige contouren van deze weide, waarop vermoedelijk reeds sinds de 19e eeuw een hertenkamp is gevestigd, worden wel met die van de omgrenzing van de provincie Friesland in verband gebracht.

Aan de westzijde van de cirkelvormige oprit werd de gracht tot een vijverpartij vergraven en kregen de oevers van het aan de westzijde hiervan gelegen weiland (toponiem: De Brink) een glooiend verloop.

Het gezicht vanuit het huis in zuidwestelijke en westelijke richting eindigt op de in een curve verlopende De Blocq van Scheltingalaan (eiken in enkel verband, 19e eeuw), die aansluit op de Lindelaan, en op de eveneens in een curve verlopende eikelaan (eiken in enkel verband, 19e eeuw); laatstgenoemde laan begrenst het weiland De Brink aan de westzijde en voert naar de voormalige moestuin van Oranjewoud, die zich ter hoogte van het 'grand canal' in de NW-hoek van de aanleg bevindt en waarvan de rechthoekige omgrenzing door een bakstenen muur wordt aangegeven.

Vanaf 1911 werd op een talud ten zuidoosten van de spiegelboogvormige vijver een begraafplaats ingericht voor dierbare honden van de bewoners van de buitenplaats. De laatste steen van deze begraafplaats, waarvan de gedenksteden in rijen naast en onder elkaar zijn gelegd, werd in 1949 geplaatst.

Het terrein rond de grote weide is met diverse boomgroepen (beuk, eik, kastanje, linde en naaldhout, 19e- en vroeg 20e-eeuws) en solitair (beuk, plataan, eik, 19e-eeuws) en heesters (rhododendron, hulst) aangekleed. In de structuur van de aanleg aan de andere zijde van het huis spelen de in landschappelijk verband geplante kleine boomgroepen en solitair (eik, rode beuk, naaldhout waaronder *Larix*, es, moerascypres, conifeer, 19e- en vroeg 20e-eeuws) een grote rol. Noemenswaardig is verder de zogenaamde Juliana-eik, die op 30 april 1909 door de schoolkinderen van het Oranjewoud aan de westzijde van de oprit werd geplant. Een deel van de oostvleugel van het huis gaat aan de zijde van de Lindelaan schuil achter een groep van diverse soorten coniferen uit ca. 1900, waarschijnlijk aangeplant in de tijd, dat ook veel veranderingen in de overtuin tot stand kwamen.

In de parkaanleg in landschapsstijl bleef niet alleen de zichtas naar het noorden, maar ook naar het zuiden bestaan. De zuidelijke zichtas eindigt op een grote heuvelpartij aan de zuidzijde van de overtuin, die door een decoratief tuinhuisje wordt bekroond. Vooral het zuidelijke gedeelte van de overtuin, waar een grote slingervijver, slingerpaden en steile taluds met boomgroepen (eik, beuk, kastanje, naaldhout, 19e en 20e-eeuw), solitair (eik, beuk, 19e eeuw) en heesters (rhododendron, hulst) de wandeling van dramatiek voorzien vertoont veel overeenkomsten met tuincomposities van Roodbaard.

De noordelijke helft van de overtuin is door latere veranderingen vrij onduidelijk van structuur. Aan de NW-zijde bevindt zich een eikelaan (eiken in enkel verband, 19e eeuw) met slingerend verloop, die aan de zuidzijde in het aan Roodbaard toegeschreven tuingedeelte overgaat en hiermee een compositorisch geheel vormt. Aan de oostzijde van deze laan een tuinmuur met een curieus verloop in flauwe en scherpe bochten en die aan de zuidzijde overgaat in een beukenhaag. Muur en haag omgeven een veld waaraan geen ruimtelijk concept ten grondslag lijkt te liggen. Aan de noordzijde van dit veld een kruidtuin en een gazon met heesterbeplanting. Beukenhaag en muur kwamen tot stand in de tijd, dat Oranjewoud door Charles Louis Adrien Juste graaf van Limburg Stirum (1877-1931) werd bewoond en zijn als curiosum de moeite waard. Het veld met kruidtuin en gazon zijn in de historische aanleg als groenzone van belang, hetgeen ook geldt voor de weide aan de oostzijde hiervan, waarover de zichtas voert; de oorspronkelijke contouren van deze weide in landschapsstijl zijn door veranderingen na de Tweede Wereldoorlog van de aan de oostzijde van het weiland grenzende boszoom en door de aanleg van genoemde haag onherkenbaar geworden.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Aan de NO-zijde van de overtuin, grenzend aan de oprit bevindt zich een fragment van een oude slingerlaan (eiken en beuken in enkel verband, 19e- of wellicht 18e-eeuws).

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 454330

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 april 1994
Kadaster deel/nr	82793/50

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oranjewoud	Heerenveen	Fryslân

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Oranjewoud	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Knijpe	B			4053

*Omschrijving***

KOETSHUIS. Grotendeels witgepleisterd koetshuis op T-vormige grondslag, dat in fasen in 1829, 1877 en 1947 zijn huidige gedaante heeft gekregen. In 1947 werd het koetshuis, nadat het in hetzelfde jaar door een brand grotendeels was verwoest, ingrijpend gerestaureerd. Toen werden de tuitgevels afgeknot, werd aan de zuidzijde een garage gebouwd en werd het gehele complex, dat oorspronkelijk van een zadeldak was voorzien met door grijze pannen gedekte wolfsdaken overkapt.

Het oudste gedeelte van het koetshuis is aan de noordzijde gelegen. Aan de westgevel van dit gedeelte is tussen een dubbele houten deur, die zich aan de rechter zijde bevindt en twee 6-ruits vensters een hardstenen plakette aangebracht met de tekst: "Deze steen is gelegd door Frans Julius Johan De Blocq van Scheltinga oud 11 jaren 1849". Aan de linkerzijde van deze gevel een vooruitspringend rechthoekige met gaas omgeven menagerie. De menagerie beslaat ook een gedeelte van de binnenruimte van het koetshuis aan deze zijde; deze menagerie is - wellicht ter vervanging van een ouder exemplaar - recentelijk aangebracht en heeft geen monumentale waarde. Ter hoogte van de menagerie in de gevel van het koetshuis een 5-ruits venster met een dubbele verspringende vensterbank, die als op- en afstap voor het gevogelte dient. In de noordgevel van dit deel van het koetshuis links een deur met aan weerszijden een 6-ruits venster, rechts een luik en op de eerste verdieping eveneens een luik. In de ongepleisterde bakstenen oost(achter-)gevel van dit deel van het koetshuis zeven rondboogvensters met 8-ruitsindeling. In 1877 werd het toenmalige koetshuis vergroot door een aanbouw, die er haaks op werd gesitueerd. Aan de westgevel van dit geheel witgepleisterde gedeelte links van een deur een hardstenen plakette met de tekst: "De eerste steen gelegd september 1877 door Petronella Adriana de Blocq van Scheltinga geboren 31 maart 1876". Rechts van de deur een 3-ruits venster waar in het centrale venster een ingebouwde lantaarn voor de helft naar voren springt: waarschijnlijk betreft het een oud bovenlicht, dat wellicht afkomstig is van de toegangsdeur aan de westzijde van het hoofdgebouw. Op de eerste verdieping een dubbel 6-ruits venster met centraal een half rond luik.

In 1947 werd haaks op het in 1877 gerealiseerde deel en in het verlengde van het oudste deel van het koetshuis een dubbele garage

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gebouwd. Ten aanzien van de oostgevel van het oudste deel van het koetshuis springt de oostgevel van deze geheel witgepleisterde garage iets naar voren. Tussen de twee garagedeuren aan de westzijde van de garage een hardstenen plakette met de tekst: "Deze steen is gelegd door Ina Johanna De Blocq v. Scheltinga op 17 april 1947".

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Koetshuis(L)

Monumentnummer*: 454331

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 april 1994
Kadaster deel/nr	82793/26

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oranjewoud	Heerenveen	Fryslân

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Oranjewoud	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Knijpe	B			4053

*Omschrijving***

TOEGANGSHEK OP BAKSTENEN BRUG. Dubbel smeedijzeren hek met spijlen uit de tweede helft van de 19e eeuw, gevat in twee gecanneleerde pijlers met vlakke bovenzijde en op 6-zijdige sokkel met twee vleugelstukken met identieke spijlen. De vleugelstukken worden aan weerszijden geflankeerd door een slanke gecanneleerde pijler met voluutvormig smeedijzeren zijstuk. De slanke pijlers, die - afgezien van hun doorsnede - identiek zijn aan de eerder genoemde pijlers, zijn door een kleine smeedijzeren siervaas bekroond. Op het linker en rechter vleugelstuk een gestileerd smeedijzeren bladmotief met in vergulde letters ORANJE (links) en WOUD (rechts).

Het hek is geplaatst op de as van de aanleg aan de Lindelaan aan de oprit naar het huis dwars op een gele bakstenen rondboogbrug uit de 18e of begin 19e eeuw waarvan de zijden naar de uiteinden boogvormig uitzwenken.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Voorwerpen op pleinen en dergelijke	Erfscheiding(D)	Hek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 454332

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 april 1994
Kadaster deel/nr 82793/11

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Oranjewoud Heerenveen Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Oranjewoud

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Knijpe B 4250

Omschrijving**

HEK OP BAKSTENEN DAM. Dubbel smeedijzeren hek met spijlen uit de tweede helft van de 19e eeuw, gevat in twee gecanneleerde pijlers met vlakke bovenzijde en op 6-zijdige sokkel met twee vleugelstukken met identieke spijlen. De vleugelstukken worden aan weerszijden geflankeerd door een slanke gecanneleerde pijler met voluutvormig smeedijzeren zijstuk. Deze pijlers zijn - afgezien van hun doorsnede - identiek aan de eerder genoemde pijlers. Het hek is geplaatst op de as van de aanleg aan de Lindelaan aan de oprit naar de overtuin op een gele bakstenen 18e- of vroeg 19e-eeuwse dam, waarvan de keermuren boogvormig uitzwenken.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Voorwerpen op pleinen en dergelijke Efscheiding(D) Hek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 454333

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 april 1994
Kadaster deel/nr 82793/4

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Oranjewoud Heerenveen Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Oranjewoud

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Knijpe B 4053

Omschrijving**

CHINESE TOREN. Zogenaamde "Chinese toren" op vierkante grondslag met op de hoeken een kegelvormige pijler in rode baksteen, die tot de eerste verdieping reikt. De toren is tot ongeveer anderhalve meter onder de houten daklijst bekleed met gevlochten rieten matten en wordt bekroond door een tentdak. De daklijst keert als omgaande loden cordonlijst terug tussen de beganegrond en eerste verdieping.

De ingangszijde is centraal aan de noordzijde gesitueerd en bestaat uit een rechthoekige doorgang met afgeschuinde hoeken. Er boven een decoratief patroon van drie ronde gevlochten schilden en drie driehoekige openingen.

Zuidzijde: een centraal gelegen aan de noordzijde van de toren identieke ingang met erboven een decoratief patroon van twee ronde gevlochten schilden aan weerszijden van een ruitvormige opening.

Oostzijde: een ingebouwde nis met erboven een decoratief patroon van twee ronde gevlochten schilden, twee driehoekige en een ruitvormige opening.

De toren, waarvan de vormgeving en stilistische details wel met die van Afrikaanse hutten in verband gebracht zou kunnen worden, werd vermoedelijk gebouwd in de periode van Charles Louis Adrien Juste graaf van Limburg Stirum (1877-1931) en bevindt zich in de NW-hoek van de parkaanleg. De toren is recentelijk gerestaureerd.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Folly

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 454334

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 april 1994
Kadaster deel/nr 82792/197

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Oranjewoud Heerenveen Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Oranjewoud

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Knijpe B 4053

Omschrijving**

DUBBELE SMEEDIJZEREN BALUSTRADE VAN BOOGVORMIGE BRUG. Lage dubbele smeedijzeren balustrade, bestaande uit een patroon van slanke sierlijk gestileerde takken op een recentelijk gereconstrueerde platte boogvormige brug over de noordzijde van de slingervijver, die de westgrens van de hertekamp vormt. De balustrade, die gelijkenis vertoont met de balustrade van de brug in het park van Groeneveld te Baarn, dateert ongeveer uit het midden der 19e eeuw.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Balustrade

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 454335

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 april 1994
Kadaster deel/nr 82792/191

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Oranjewoud Heerenveen Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Oranjewoud

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Mildam N 144

Omschrijving**

ORNAMENTEEL EENDEHOK. Rond eendehok, waarvan de wand en het vlakke kegelvormige dak met overstek van een rieten bekleding zijn voorzien. Het hok, dat ongeveer uit het midden der 19e eeuw dateert, is onlangs gerestaureerd en staat vanouds op een cirkelvormig eilandje in de tot vijver in landschapstijl vergraven gracht tussen de Lindelaan en het weiland De Brink. De punt van het dak is met rode rietvorsten afgedekt.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Eendehok

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 454336

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 april 1994
Kadaster deel/nr 82792/184

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Oranjewoud Heerenveen Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Oranjewoud

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Knijpe B 4053

Omschrijving**

VAAS. Grote klokvormige 19e-eeuwse stenen vaas, gebroken wit van kleur, met buik van godrons en gecanneleerde hals. De aanzet van de buik is met gestileerde bladranken versierd.

De vaas staat op een sokkel van recente datum ten noordwesten van de hertenkamp.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Tuinvaas

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 454337

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 april 1994
Kadaster deel/nr 82792/173

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Oranjewoud Heerenveen Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Oranjewoud

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Knijpe B 4053

Omschrijving**

BEGRAAFPLAATS. Kleine begraafplaats met gedenksteden van dierbare overleden honden van de bewoners van de buitenplaats. De stenen zijn in rijen naast en onder elkaar geplaatst met per steen de volgende tekst: "Minka, 30 april 1911; Juno, 22 Dec. 1911; Battle, 21 april 1912; Lassie, 7 oct. 1920; Sim, 19 aug. 1919; Hero, 28 febr. 1920; Moos, 17 sept. 1915; Frein, 29 april '22 en juli '32; Jack, 1946; Weldo, 24 febr. '38; Oopey, 26-9-'39 en 26-4-'49; Loekie, 3 jan '39".

De begraafplaats bevindt zich op een talud ten zuidoosten van de spiegelboogvormige vijver.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Uitvaartcentra en begraafplaatsen Begraafplaats en -onderdelen Begraafplaats

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 454338

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 april 1994
Kadaster deel/nr	82792/165

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oranjewoud	Heerenveen	Fryslân

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Oranjewoud	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Knijpe	B			4732

*Omschrijving***

TUINPRIEEL. Houten aan de voor(noord-)zijde open tuinprieel op trapeziumvormige grondslag overkapt met een dakconstructie van twee vierzijdige (voor en achter) en twee driezijdige (zijanten) dakschilden, met Friese golfpannen gedekt. Het dak wordt bekroond door een imitatie-dakruiter, bestaande uit een houten deels beglaasd schot met als imitatiedak twee boogsgewijs ingezwenkte vlakken waarboven een windwijzer. Centraal op het schot is een liggende witte zandloper geschilderd op een rood fond met een blauwe rand, met aan weerszijden een 4-ruits venster met twee diagonale roeden. Het voorste dakschild wordt gedragen door vier ronde zuilen met ronde sokkel en Dorische kapitelen. De vloer bestaat uit een grondbezetting van gele klinkers.

Het prieel dateert uit ca. 1850 en is op de as van de aanleg op een talud aan het zuideinde van de overtuin geplaatst.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Prieel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 454339

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 april 1994
Kadaster deel/nr 82792/155

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Oranjewoud Heerenveen Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Oranjewoud

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Knijpe B 4732

Omschrijving**

BAKSTENEN MUUR MET DRUIVENKAS. Deels gele en deels rode bakstenen muur in de NW-hoek van de overtuin met aan de NO-zijde een in gele baksteen opgetrokken druivenkas gedekt met een dubbele rij glazen. De achtermuur van de kas, die uit het begin van de 19e of wellicht uit de 18e eeuw dateert, bevindt zich aan de noordzijde; de toegangsdeur is aan de korte oostzijde gesitueerd. De kas gaat aan de westzijde over in een bakstenen muur, die in een flauwe en twee scherpe hoeken en in ruime curven in zuidelijke richting voert. De muur is deels bepleisterd en van een deels bepleisterde ezelsrug voorzien.

Wellicht houdt het curieuze verloop van de muur, die uit de 19e eeuw dateert, verband met de 19e-eeuwse aanleg ter plekke; een fragment van de muur verloopt evenwijdig aan een aangrenzende 19e-eeuwse eikelaan.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Tuinmuur

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 454340

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 april 1994
Kadaster deel/nr 82792/51

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Oranjewoud Heerenveen Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Oranjewoud

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Knijpe B 4732

Omschrijving**

BAKSTENEN MUUR MET HEK. Rode bakstenen muur met ezelsrug, die in zuidelijke richting in curven verloopt en aan de NO-zijde in een rechte hoek in noordelijke richting verspringt en overgaat in een rechte muur, waarin zich een doorgang met eenvoudig 19e-eeuws smeedijzeren spijlenhek bevindt.

De muur, die door een haag met de muur met druivenkas in de NW-hoek van de overtuin is verbonden, omgeeft samen met een in een ruime curve verlopende beukenhaag een ruimte, waaraan geen compositorische conceptie ten grondslag lijkt te liggen en die zich niet met een beschrijfbare vorm laat vergelijken.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Tuinmuur

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 454341

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 april 1994
Kadaster deel/nr 82792/24

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Oranjewoud Heerenveen Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Oranjewoud

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Knijpe B 4732

Omschrijving**

BAKSTENEN MUUR. Rode bakstenen muur met bepleisterde ezelsrug aan de NO-zijde van de overtuin, die in een ruime curve langs een oud laanfragment voert. De muur, die uit de 19e eeuw dateert, omgaf vermoedelijk voor een deel een zich aan deze zijde van de overtuin bevindende moestuin.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Tuinmuur

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument